

PORTEKİZ SEÇİME GİDİYOR: SANDIKTAN YENİDEN SİYASİ VE EKONOMİK İSTİKRAR ÇIKACAK MI?

-

07.10.2019

EuroNews (6 Ekim 2019)

Portekiz'de halk bugün sandık başına gidiyor. 9,6 milyon seçmenin katılacağı oylamada azınlık hükümetinin başbakanı ve Sosyalist Parti lideri Antonio Costa'nın seçimleri açık ara kazanacağı tahmin ediliyor.

Son kamuoyu yoklamalarına göre oyların neredeyse yüzde 50'sini alması beklenen politikacı, seçim kampanyalarında komşu ülke İspanya'daki siyasi istikrarsızlığa işaret ederek, Portekizlilerin aynı hataya düşmemesi gerektiği uyarısında bulundu.

Başbakan'ın sandıkta alması beklenen başarı, son dört yılda ülke ekonomisini yeniden büyümeyle tanıştırması, kemer sıkma politikalarını sonlandırması ve yakaladığı güçlü ekonomik bilançoda yatıyor.

Bu sayede Sosyalist Parti'nin tek başına hükümet kurma ihtimali anketlere göre oldukça kuvvetli. Fakat seçim kampanyalarının ilk günlerinde muhalefetteki merkez sağ ile aradaki devasa fark şu anda oldukça erimiş durumda. Zira kamuoyu yoklamaları merkez sağ görüşlü Sosyal Demokrat Parti'nin (PSD) yüzde 28'lik bir oy alacağı öngörüsünde bulunuyor.

Hangi parti ile koalisyon hükümeti mümkün?

Son yayımlanan anket sonuçları seçimlerin galibinin önemli bir farkla PS olacağı konusunda birleşse de mecliste Sosyalistlerin tek başına iktidara gelecek çoğunluğu elde etmesinin zor olacağı tahminleri yapıyor.

Portekiz'de 230 sandalyeli mecliste 2015'teki seçimlerde çıkardığı 86 milletvekili ile ikinci büyük parti olan PS'nin bu seçimlerde milletvekili sayısını 115'e (meclis çoğunluğu için 116 gerekiyor) çıkarması bekleniyor.

Radikal sol ile oluşturulan azınlık hükümetindeki 4 yıllık birliktelikte yaşanan pürüzler yeniden bir işbirliği sağlanmasını zora sokmuş durumda.

Üstelik Catarina Martins liderliğindeki sol blok anketlere göre yüzde 10'luk bir oy oranına imza atmaya hazırlanmasından dolayı kendi kanatları ile uçmayı denemeyi gündeminde tutuyor.

Kamuoyu yoklamalarında dördüncü sırada bulunan Komünistler ise koalisyonda yeniden yer almaya daha sıcak bakabilir. Fakat geçen sefer olduğu gibi bir azınlık hükümetini

destekleyeceklerinin sinyallerini veriyor.

Portekiz meclisinde aşırı sağa yer yok; hayvan hakları ise ön planda

Portekiz, Avrupa Birliği (AB) ülkeleri arasında aşırı sağın en güçsüz olduğu ülkelerden biri.

AB ülkeleri arasında, İngiltere ve İrlanda sayılmazsa, Malta ve Lüksemburg ile birlikte aşırı sağın mecliste temsil edilmediği ülkelerden biri de Portekiz olarak biliniyor.

Faşist rejimin 41 yıl ülkeyi yönetmesinin ardından 1974'teki devrimle demokrasiye geçen Portekiz'de, mevcut durumda aşırı sağ görüşlü iki siyasi partinin (PNR ve Chega) oy oranı da yüzde 1'in altında bulunuyor.

Öte yandan son seçimlerde olduğu gibi Portekiz Hayvanları Koruma Partisi'nin (PAN) mecliste yeniden bir sürpriz yapması bekleniyor. Bir önceki seçimlerde sadece bir sandalye elde edebilen partinin bu sayıyı pazar günü 5'e yükseltme ihtimali bulunuyor.

Portekiz'in düzelen ekonomisi ve çözüm bekleyen sorunları

2008-2014 arasında yaşadığı ekonomik krizden çıkmak için Troyka'dan (Avrupa Komisyonu, Avrupa Merkez Bankası, Uluslararası Para Fonu) 78 milyar euroluk finans yardımı alan Portekiz, geçmiş PSD hükümeti döneminde (2011-2015) art arda 3 yıl ekonomik küçülme yaşamıştı.

Son yıllarda ekonomisini düzelter ve AB ortalamasının üzerinde büyüme kaydeden Lizbon, 2017'de yüzde 3,5, 2018'de yüzde 2,4 büyüdü.

Son seçimlerin olduğu 2015'te yüzde 12 düzeyinde olan işsizlik oranını yüzde 6,3'e indiren ülke, aynı zamanda 2014'te yüzde 7'yi geçen bütçe açığının Gayri Safi Milli Hasıla'ya (GSMH) oranını 2018'de yüzde 0,4'e düşürdü.

Buna rağmen asgari ücreti 600 euro ile AB ülkeleri arasında en alt sıralarda olan Portekiz'de yeni hükümet, bir taraftan ekonomik büyümenin devamlılığını sağlama diğer yandan da Brexit'in olumsuz etkilerini en aza indirmenin yollarını arayacak.

Aynı zamanda 44 yaş ortalamasıyla yaşlı bir nüfusa sahip olunması, kırsal kesimlerin sürekli göç vermesi ve yolsuzlukla mücadele de yeni hükümetin çözüm bulmasını gerektiren diğer sorunlar olarak öne çıkıyor.

Kamu borcunun GSMH'ye oranı 2018 yılına göre yüzde 121,5 ile çok yüksek olan Portekiz'de kişi başına düşen milli gelir ise 19 bin 600 euro.